

Bibliotek är fantastiska!

- Piratpartiets bibliotekspolitiska program

”Bibliotek är fantastiska! De är som ett internet som man kan gå runt och bläddra i!”

Så beskrev en ung pirat sin första biblioteksupplevelse och visst stämmer det. Bibliotek är fantastiska. Bibliotek är den fysiska världens motsvarighet till internet.

Biblioteken arbetar efter en grundprincip om att kunskap och litteratur är något som ska finnas tillgängligt för alla. Deras grundidé är kulturdelning; de levde *sharing is caring* långt innan någon ens kunde föreställa sig ett internet. Kanske är det också därför som de, till skillnad från andra aktörer, har utvecklats så väl tillsammans med den tekniska utvecklingen.

Den nya tekniska verkligheten har gjort bibliotekens arbete viktigare än någonsin. Biblioteken kommer en dag att bli en av få fysiska platser där människor kan botanisera bland, bläddra i och känna lukten av böcker. I en allt mer digitaliserad värld spelar biblioteken en viktig roll som broar mellan ny och gammal kunskap och kultur.

I en tid då vi har bättre tillgång till kunskap och kultur än någonsin tidigare är också vårt behov av guidning genom informationsflödet större än någonsin. Bibliotekarierna är våra självklara vägvisare genom informationsflödet och in i framtiden.

Biblioteken är en grundpelare i den kulturella infrastrukturen. Det är viktigt att alla människor har tillgång till någon form av biblioteksverksamhet, oavsett var man befinner sig i livet, både geografiskt och åldersmässigt. Biblioteken ska vara en naturlig mötesplats för alla människor.

För att finna vägar att ta vara på all den entusiasm och initiativförmåga som finns ute på bibliotek runt om i landet vill Piratpartiet utarbeta en nationell biblioteksstrategi. Det är det bästa sättet att trygga bibliotekens verksamhet i dag och i framtiden, och att ta tillvara de möjligheter informationssamhället skapar.

Biblioteken - en naturlig mötesplats för alla

- Biblioteken ska erbjuda en kontaktyta mellan författare, andra kulturskapare och läsare. De bör också satsa speciellt på att lyfta fram nya och lokala kulturskapare. Biblioteken ska ges de resurser som behövs för att förverkliga detta.
- Biblioteken måste ges möjlighet att skapa fler utrymmen där läsare kan möta varandra, utbyta boktips och prata om böcker med andra, till exempel genom fysiska eller digitala bokcirkel, och genom att de som så önskar digitalt kan jämföra sin lånehistorik med varandra.
- Alla människor ska ha tillgång till väl fungerande bibliotek. Barn och ungdomar ska ha tillgång till välsorterade och bemannade bibliotek under hela sin skoltid. Människor som sitter häktade eller avtjänar fängelsestraff ska ha möjlighet att låna böcker för fortbildning och förströelse.
- Låntagarens integritet måste stärkas. Låntagaren ska själv få bestämma vilken information som ska sparas eller inte sparas om bibliotekslån.

Biblioteken finns till för dig

- Alla bibliotek ska erbjuda fri och anonym tillgång till internet. Biblioteken ska hjälpa människor att orientera sig bland kultur och information på nätet.
- Ett nationellt digitalt bibliotek ska skapas, som digitaliserar vårt kulturarv och tillhandahåller detta för fildelning. Det ska bland annat gälla så mycket som möjligt av de texter, musikinspelningar, filmer, TV-produktioner och andra delar av det nationella kulturarvet som finns på bland annat de stora biblioteken, riksarkivet, olika muséer och public services arkiv.
- Utrusta biblioteken med bokscannern och print-on-demand-maskiner där läsare till självkostnadspris kan skapa e-böcker eller trycka böcker.
- Samtliga böcker som fritt lånas ut på något bibliotek i Sverige ska kunna fjärrlånas.

Befria e-böckerna

- Det finns inget värde i att låtsas att en e-boksfil är en pappersbok och att den därmed bara kan lånas ut till en person åt gången. Biblioteken ska inte åläggas artificiella utlåningsspärrar.
- Utlåning av e-böcker får inte ske på ett sätt som ställer krav på ett visst operativsystem eller mjukvara från något särskilt företag.
- Ge biblioteken förutsättningar att utveckla ett eget, gemensamt system för utlåning av e-böcker, fritt från kopieringsskydd och oberoende av privata företagsintressen. För att stimulera och uppmuntra nya generationer av författare ska där vara möjligt att ladda upp egna e-böcker för utlåning.
- Inkludera e-böcker i biblioteksersättningen, så att de behandlas på samma sätt som pappersböcker.

Bibliotekens förutsättningar

- För att säkerställa bredd och allmänintresse ska biblioteken sluta köpa färdiga standardbokpaket från bokhandeln/bokförlagen. Låt istället bibliotekarierna bestämma vilka böcker som ska köpas in baserat på deras kompetens och på en transparent inköspolicy.
- Inrätta en biblioteksfond för att bekosta digitalisering av bokförlagens backlist.
- Upphovsrätten ändras så att biblioteken ges rätt att utan kostnad distribuera och remixa all digital media.
- Öppen mjukvara och öppna standarder ska användas i bibliotekens system. Biblioteken bör också uppmuntra sina samarbetspartners att göra detsamma, alternativt söka andra samarbetspartners eller utveckla egen mjukvara. Proprietär mjukvara ska vara utfasad till år 2025.
- Inför den svenska biblioteksersättningsmodellen och tillhörande kollektiva licenser på EU-nivå.